

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN,

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - voorontwerp van decreet over het Vlaamse beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en negatieve polarisatie
- principiële goedkeuring

Samenvatting

De Vlaamse overheid voert sinds 2015, naar aanleiding van vertrekkende Syriëstrijders en jihadisme, een ad hoc beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering en extremisme. Daarvoor werden opeenvolgende actieplannen goedgekeurd waarvan het huidige 'actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie' nog loopt tot en met 2024.

Tot nog toe werd slechts 1 belangrijk beleidsonderdeel, nl. de werking van de Lokale Integrale Veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme (LIVC R), wettelijk geregeld. Gezien het Vlaamse beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en negatieve polarisatie blijvende aandacht vergt, wordt via voorliggend voorontwerp van decreet nu ook voor de afbakening, coördinatie en ondersteuning van het beleid een structurele basis voorzien.

In het voorontwerp van decreet worden achtereenvolgens de doeleinden en de scope van het Vlaamse beleid, de noodzakelijke (rand)voorwaarden voor een effectief beleid, en de organisatiestructuur vastgelegd. Daarnaast bepaalt het decreet de ondersteuningsstructuur specifiek voor lokale besturen..

De inwerkingtreding van het voorontwerp van decreet wordt beoogd op 1 september 2024.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Kanselarij en Bestuur

Beleidsveld: Binnenlands Bestuur

Beleidsdoelstelling: we ondersteunen lokale besturen in hun sleutelrol bij de preventie van gewelddadige radicalisering.

Actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie (21 mei 2021).

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Wetgevingstechnisch- en taaladvies: advies 2023/214 van 2 juni 2023.

Advies Inspectie van Financiën: gunstig advies op 12 juni 2023.

Begrotingsakkkoord: begrotingsakkkoord werd verleend op 05 juli 2023.

JoKeR-advies : advies van 1 juni 2023.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Het Vlaamse beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en negatieve polarisatie ontstond in 2015 naar aanleiding van jihadisme en vertrekkende Syriëstrijders (Foreign Terrorist Fighters of FTF). De gruwel van de terreurbewegingen Islamitische Staat en Al Qaeda was niet meer alleen iets uit het buitenland, maar nestelde zich ook in onze steden en gemeenten. Dit resulteerde in verschillende opeenvolgende aanslagen in het Westen, waaronder ook in ons land in 2016. Het feit dat bepaalde personen, voornamelijk jonge mannen, maar ook vrouwen en minderjarigen, binnen onze samenleving aangetrokken werden tot verschillende religieus-extremistische visies en daarin zelfs ook actie ondernamen, maakte een passende aanpak noodzakelijk.

Hoewel er een specifieke aanleiding was om een aanpak uit te werken, werd van bij de aanvang vertrokken van een globale benadering van de problematiek, waarbij alle vormen van extremisme in de scope werden opgenomen. Het beleid werd m.a.w. uitgebouwd om een antwoord te bieden op alle vormen van gewelddadige radicalisering en extremisme.

Een eerste conceptnota werd op 16 januari 2015 gelanceerd. Daarna volgden meerdere actieplannen¹ die het beleid vormgaven. Het huidige actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie loopt nog tot eind 2024 en bevat acties uit verschillende beleidsdomeinen. Het integrale actieplan, alsook de eerste voortgangsrapportage kan worden geraadpleegd op <https://beslissingenvlaamseregering.vlaanderen.be/document-view/60A79830364ED900080004BA> en <https://beslissingenvlaamseregering.vlaanderen.be/document-view/63C96ADD17E4B551F4BD0B29>.

B. Probleemstelling en omgevingsanalyse

Sinds het prille begin in 2015 werd voluntaristisch gewerkt aan het opbouwen van een beleid. Tot nog toe werd slechts 1 belangrijk beleidsonderdeel, nl. de werking van de Lokale Integrale Veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme (LIVC R) wettelijk geregeld: op 21 mei 2021 keurde het Vlaams Parlement het decreet goed dat de leden van een aantal Vlaamse diensten en voorzieningen machtigt om deel te nemen aan het casusoverleg binnen een LIVC R. Het decreet bepaalt tevens een aantal modaliteiten van deelname van deze diensten en voorzieningen.²

Gewelddadig extremisme vraagt blijvende aandacht en kan verschillende gezichten hebben die in de tijd variëren. In haar recentste jaarrapport³ spreekt veiligheid van de staat (VSSE) over blijvende latente terroristische dreiging met o.m. lone actors⁴, aanhoudende activiteit van jihadisten in Syrië en mogelijk nieuwe strijdgebieden en een zorgwekkende radicalisering van steeds jongere mensen en een aversie van de overheid en het establishment.

In haar jaaroverzicht⁵ 2022 over de dreigingsmelding⁶ stelt het OCAD dat het overgrote deel van de nieuwe meldingen het profiel van 'lone actor' heeft: minder dan 20% van de dreigingsmeldingen heeft betrekking op plannen beraamd door – mogelijk – meerdere individuen. Opvallende trend is een toename van het aantal meldingen waarbij de ideologische strekking niet duidelijk kan worden vastgesteld. In het derde kwartaal van 2022 vertegenwoordigde dat bijna de helft van de meldingen, in het laatste kwartaal ging het om een derde van de meldingen; in een aantal gevallen ontbreken inlichtingen over dit aspect, maar vaak kan aan de dader(s) geen duidelijke ideologische overtuiging worden toegeschreven, of lijken persoonlijke grieven en/of een fragiele psychologische context de belangrijkste drijfveren te zijn. Hoewel de dreigingen gelinkt aan islamitisch terrorisme/extremisme zowel in aantal (een derde van het totaal) als in ernst (dreigingsniveau) de belangrijkste blijven, zien we volgens het OCAD steeds meer dreigingen die niet in de klassieke indelingen passen. Bovendien zijn dreigingen vaak diffuser waarbij elementen uit verschillende ideologieën worden gecombineerd.

We stellen vast dat het Vlaamse beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en negatieve polarisatie continue en volgehouden aandacht vergt. Naast het

¹ Eerste actieplan werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 3 april 2015, een geactualiseerd actieplan volgde op 2 juni 2017, het huidige actieplan werd goedgekeurd op 21 mei 2021.

² Decreet houdende de machtiging van de Vlaamse deelnemers aan en de regeling van de modaliteiten van deelname aan de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme.

³ Intelligence Report 2021-2022, VVSE, <https://vsse.be/sites/default/files/ra-vsse-2022-nl-web-r2.pdf>.

⁴ Daders die alleen handelen.

⁵ Overzicht van de dreigingsmeldingen – jaar 2022.

⁶ Een dreigingsmelding wordt in de gegevensbank van het OCAD gegenereerd zodra uit elementen van informatie en/of inlichtingen blijkt dat er sprake is van een (potentiële) dreiging. Deze kan direct of indirect zijn, kan ook online, per mail of dreigbrief geuit zijn, of vastgesteld worden in de fysieke wereld. Er dient in principe een verband te zijn met extremisme/terrorisme, maar ook als deze band initieel niet expliciet kan worden uitgesloten, worden dreigingsmeldingen in sommige gevallen op 'case by case' basis gegenereerd. Er dient normaliter een band te zijn met ons land, al kan dit verband ook indirect zijn.

al gerealiseerde regelgevend kader voor de LIVC R-werking, wordt met voorliggend voorontwerp van decreet nu ook voor de afbakening, coördinatie en ondersteuning van het beleid een structurele basis voorzien.

C. Beleidsmaatregelen en doelstelling

Voorliggend voorontwerp van decreet legt vast hoe het Vlaamse beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en negatieve polarisatie vorm krijgt en wat er mee beoogd wordt:

- het voorontwerp van decreet bepaalt het doel en de scope van het beleid,
- de modaliteiten van dit beleid,
- en de wijze waarop het beleid vorm krijgt, zowel qua organisatiestructuur als qua subsidiëring.

1. Doel en scope van het beleid (artikel 3, tweede lid)

In het Vlaamse Regeerakkoord gaat de Vlaamse regering voor een door iedereen gedeelde samenleving, waarin democratisch burgerschap centraal staat en er plaats is voor verschillende ideologieën, denkbeelden en levensovertuigingen, zolang ze niet oproepen tot haat en geweld. Gewelddadige radicalisering, zowel bij volwassenen als bij minderjarigen, vormt een substantiële bedreiging voor de fundamentele rechten en vrijheden van onze democratische rechtsstaat en moet krachtdadig worden aangepakt.

De Vlaamse Regering wil met haar beleid in de eerste plaats voorkomen dat personen radicaliseren, en signalen voor gewelddadige radicalisering zo vroeg mogelijk detecteren. Daarmee is het Vlaamse beleid in de eerste plaats een preventief beleid. Voor de aanpak van de beperkte groep van burgers die tot geweld zijn overgegaan moet er echter een curatief beleid worden gevoerd.

Het woord radicalisering valt in onze huidige samenleving haast niet meer weg te denken. Toch is het belangrijk omzichtig met het woord om te springen. Zonder radicalisme zouden we immers geen vrije pers hebben, geen parlementaire democratie, geen rechtsstaat, geen egalitaire samenleving, geen vrouwenstemrecht. Dat waren immers in de late achttiende en vroege negentiende eeuw bijzonder radicale voorstellen. Ze zijn pas werkelijkheid geworden omdat de eerste 'historische radicalen' ervoor gestreden hebben.

Het doel van het beleid is bijgevolg drieledig, waarvan de eerste twee sporen preventief zijn en het laatste spoor curatief:

- Via gepaste maatregelen en acties die negatieve polarisatie bestrijden, wordt voorkomen dat Vlaamse burgers zodanig radicaliseren dat zij bereid zijn het gebruik van geweld te aanvaarden.
- Via tijdige detectie en opvolging wordt voorkomen dat burgers overgaan tot het gebruik van geweld.
- Met gewelddadig geradicaliseerde burgers wordt getracht tot disengagement te komen en recidive te voorkomen.

Het Vlaamse beleid focust, zoals dat van in het prille begin het opzet was, op de verscheidenheid van vormen van gewelddadige radicalisering en extremisme.

Vaak worden die verschillende vormen benoemd als religieus-extremisme (meer bepaald vanuit salafistische en islamistische hoek), rechts-extremisme en links-extremisme. Die indeling blijkt meer en meer achterhaald. Zoals hierboven reeds aangegeven evolueren we volgens het OCAD steeds meer naar mengvormen. In voorliggend voorontwerp van decreet wordt bijgevolg de keuze gemaakt om de focus te leggen op extremisme in haar verschijningsvormen, zonder die verschijningsvormen te categoriseren.

Om het doel van het beleid te realiseren, hanteert de Vlaamse overheid zowel een individuele aanpak als een aanpak die op de brede samenleving gericht is.

Wat de individuele aanpak betreft, gaat het om de detectie, opvolging, begeleiding naar disengagement en nazorg van gewelddadig geradicaliseerde burgers of burgers die signalen van gewelddadige radicalisering vertonen.

Wat de aanpak naar de bredere samenleving betreft, spelen we binnen dit beleid gericht in op bepaalde mechanismen die gewelddadige radicalisering en extremisme bevorderen en die een groot effect hebben op de samenhang in de samenleving. Specifiek gaat het om negatieve polarisatie.

Het beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en negatieve polarisatie richt zich uitdrukkelijk niet op het tegengaan van alle vormen van polarisatie. Integendeel. Ideologische of thematische polarisatie zijn net kenmerk van een gezonde democratische werking, waarin via debat en botsing van ideeën nieuwe waarden en spelregels ingang kunnen vinden.

Binnen dit voorontwerp van decreet hebben we het daarom enkel over wat gemeenzaam negatieve polarisatie wordt genoemd. Bij negatieve polarisatie is sprake van een groeiend wantrouwen en een verscherping van tegenstellingen tussen groepen in de samenleving, waarbij de sociale veiligheid in gedrang komt. Van belang is dat negatieve polarisatie kan leiden tot het verheerlijken van gewelddadige acties of zelfs tot het daadwerkelijk overgaan tot wetsoverschrijdende handelingen.

We willen negatieve polarisatie terugdringen door de kennis en bewustwording errond te vergroten en de burgers weerbaarder te maken tegen de fenomenen. Daarbij is het belangrijk dat negatieve polarisatie altijd afgewogen moet worden tegen het recht op vrijheid van meningsuiting, en het belang van pluralistische maatschappelijke en kritische wetenschappelijke debatten.

Voor wat betreft de bevoegdheid Binnenlands Bestuur gaat het in deze specifiek over de ondersteuning van de lokale besturen.

2. Realisatie, coördinatie en afstemming (artikel 3, eerste en vierde lid)

Het beleid inzake gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en negatieve polarisatie vergt een zeer brede aanpak. Het regeerakkoord stipt daaromtrent aan dat preventie en repressie hand in hand (moeten) gaan. De belangrijkste hefbomen voor repressie liggen op het federale niveau, terwijl de belangrijkste hefbomen voor preventie (primair, secundair en tertiair) zich op het niveau van de gemeenschappen en gewesten bevinden. Vanuit zijn bevoegdheid werkt Vlaanderen maximaal samen met de andere bestuursniveaus. Voorliggend voorontwerp van decreet verankert dat het Vlaamse beleid ter zake een afgestemd, multidisciplinair en gecoördineerd beleid is dat zich verhoudt tot de federale, Europese en internationale regelgeving en context.

Binnen Vlaanderen moet het beleid gebiedsdekkend zijn: gewelddadige radicalisering, extremisme en terrorisme zijn niet enkel stedelijke fenomenen, maar kunnen zich voordoen in Vlaanderens kleinste gemeenten. Het lokale niveau is bijgevolg een essentiële schakel.

De beleidsdoelstellingen worden op een geïntegreerde manier gerealiseerd. Dat houdt in dat er gewerkt wordt op een manier waarbij er:

- afstemming en samenwerking met, en informatie-uitwisseling en -doorstroming van en naar de lokale overheden is;
- afstemming is tussen en samenwerking met de relevante Vlaamse beleidsdomeinen;
- afstemming en samenwerking is met de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en andere relevante actoren op het federale niveau;⁷
- een resultaatgerichte, multidisciplinaire aanpak vooropstaat;
- nauw wordt samengewerkt met diensten en voorzieningen die door hun opzet of inhoud relevantie hebben voor bijvoorbeeld de LIVC R-werking;
- nauw wordt samengewerkt met organisaties, experts en wetenschappers met expertise m.b.t. de thematiek.

3. Nood aan expertiseopbouw en een gepast, kwaliteitsvol aanbod (artikels 4 en 8)

De Vlaamse overheid kiest voor een onderbouwd en kwalitatief beleid. Daarvoor is nood aan verder wetenschappelijk onderzoek naar gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en negatieve polarisering, maar ook aan expertiseopbouw en ontwikkeling van aanbod en methodieken.

Wetenschappelijk onderzoek m.b.t. de materie moet worden getoetst aan de praktijk en relevante bevindingen moeten worden vertaald naar een geschikt ondersteuningsaanbod. De expertiseopbouw en -uitwisseling, o.m. via netwerking, moeten ter harte worden genomen en leiden tot betere ondersteuning van lokale besturen en beleid.

Om dat te realiseren zal worden gewerkt met een of meerdere partnerorganisaties die mee het beleid zullen vormgeven en ondersteunen. Deze partner(s) maakt/maken bestaand aanbod toegankelijker maar kan/kunnen eveneens een eigen ondersteuningsaanbod ontwikkelen en aanbieden. Daarbij is het belangrijk dat, in het geval er met meerdere partnerorganisaties wordt gewerkt, de partners onderling afstemmen, zodat er geen overlap is en dubbel werk vermeden wordt. Met de partnerorganisatie(s) wordt gedurende een langere termijn samengewerkt, i.f.v. de actuele noden. Tijdens elke legislatuur wordt een nieuwe erkenningsprocedure opgestart en (een) nieuwe samenwerkingsovereenkomst(en) afgesloten om optimale afstemming op het beleid en de veranderende context te garanderen. Het dient benadrukt te worden dat deze partners erkend worden binnen de budgetten en bevoegdheid Binnenlands Bestuur en specifiek ter ondersteuning van lokale besturen.

4. Hoe krijgt de realisatie, coördinatie en afstemming concreet vorm? (artikels 5 tot en met 7)

Op Vlaams niveau heeft het beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en negatieve polarisatie raakvlakken met diverse Vlaamse beleidsdomeinen en -velden. HDe relevante Vlaamse beleidsdomeinen, en de betrokken departementen en intern en extern verzelfstandigde agentschappen, kunnen meewerken aan het bepalen en realiseren van de beleidsdoelstellingen. Zo kan ieder beleidsdomein vertrekken vanuit zijn eigenheid en expertise en wordt mogelijke instrumentalisering vermeden.

⁷ VSSE, ADIV en OCAD; FOD Justitie, FOD BuZa, FOD BiZa (en FedPol en LokPol), OM.

Louter ter illustratie en op niet exhaustieve wijze worden hier de Vlaamse beleidsdomeinen opgesomd die vandaag betrokken worden in het beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en negatieve polarisatie: Binnenlands Bestuur, Justitie en Handhaving, Onderwijs, Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Sport, Cultuur, Media, Jeugd, Integratie en Inburgering en VDAB.

De concrete invulling van de coördinatie en afstemming gebeurt door de Vlaamse Regering.

Binnen de aangewezen beleidsdomeinen wordt het beleid voorbereid, uitgevoerd en geëvalueerd. We gaan uit van een geïntegreerde aanpak waarbij de Vlaamse overheid een aantal prioritaire doelstellingen bepaalt en ieder beleidsdomein instaat voor de uitvoering ervan.

Bij het begin van elke legislatuur wordt een nieuw geïntegreerd actieplan opgesteld: een jaar na het aantreden van een nieuwe Vlaamse Regering worden aan de hand van een actuele analyse van de uitdagingen beleidsdoelstellingen en acties voor de komende vijf jaar bepaald.

De acties zijn een noodzakelijke aanvulling op het reguliere beleid om de beleidsdoelstellingen te realiseren. De aangewezen beleidsdomeinen voeren het beleid uit en evalueren het. Hierdoor sluit het actieplan meer aan bij de vernieuwde visie op de coördinatie van het horizontaal beleid.

5. Rol en ondersteuning van de lokale besturen (artikel 9)

Het Vlaams Regeerakkoord stelt het volgende: 'Gemeenten zijn voor de Vlaamse regering de eerste partners in deze⁸ aanpak omdat zij het dichtst bij de burgers staan. Het is de taak van gemeenten om zorgwekkende ontwikkelingen tijdig te signaleren en daarop te reageren. We ondersteunen hen in het opnemen van deze regierol en het uitbouwen van een fijnmazig netwerk van lokale actoren.'

Voor de Vlaamse overheid zijn de lokale besturen essentiële partners voor de uitbouw en realisatie van het beleid. Zij staan niet enkel in voor detectie, begeleiding, opvolging en nazorg van gewelddadig geradicaliseerde burgers, maar zijn tevens de voelsprietten van het beleid voor nieuwe tendensen en zij hebben uiteraard, als lokaal bestuur, een direct contact met hun burgers waardoor er korter op de bal wordt gespeeld.

Voorliggend voorontwerp van decreet voorziet in de mogelijkheid om een structurele basisfinanciering uit te werken voor de lokale regierol m.b.t. het beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en negatieve polarisatie. In die regierol is ook de LIVC R-werking vervat.

Die basisfinanciering moet de lokale besturen in staat stellen personeel in te zetten voor de thematiek en ondersteuningsaanbod op maat in te kopen bij experts. Dat ondersteuningsaanbod kan divers zijn, gaande van vormingen en ondersteunend materiaal tot coaching en advies m.b.t. het beleid ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme en negatieve polarisatie. Daarnaast zullen de lokale besturen kosteloos beroep kunnen doen op het ondersteuningsaanbod dat de partnerorganisatie(s) zal/zullen ontwikkelen.

Het dient nogmaals benadrukt te worden dat het beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en negatieve polarisatie zich uitdrukkelijk niet richt op het tegengaan van alle vormen van polarisatie. Integendeel. Ideologische of thematische polarisatie zijn net kenmerk van een gezonde democratische werking, waarin via debat en botsing van ideeën nieuwe waarden en spelregels ingang kunnen vinden.

⁸ De aanpak van gewelddadige radicalisering.

6. Ruimte voor experimenten (artikel 10)

Tenslotte wordt in het voorontwerp van decreet uitdrukkelijk de mogelijkheid om te experimenteren ingeschreven. Het Vlaamse beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en negatieve polarisering is nog in volle ontwikkeling. De aanpak moet nog uitkristalliseren. Ook zagen we de afgelopen jaren een gestage wijziging van het dreigingsbeeld en nieuwe fenomenen die opdoken. Hierdoor blijft de nood om te experimenteren groot. Artikel 10 biedt een decretale basis om, weliswaar beperkt tot 10% van het beschikbare budget, experimentele projecten op te starten. De Vlaamse Regering bepaalt de modaliteiten voor de ondersteuning van experimenten.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor de artikelsgewijze toelichting verwijzen we naar bijgevoegde memorie van toelichting, pag. 11 tot en met 24.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Toelichting

Voor de aansturing en coördinatie van het huidige beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie is binnen het Agentschap Binnenlands Bestuur sinds 2021 een jaarlijks budget van 2.000.000 euro voorzien op SJ0-1SMC2GA-WT 'Werkingstoelage - een samenhangend beleid inzake de lokale en provinciale besturen (1SM644)'.

Deze middelen worden aangewend voor wetenschappelijk onderzoek, subsidies aan organisaties die het actieplan helpen uitvoeren en de ondersteuning van een beperkt aantal lokale besturen (13 projecten in 29 gemeenten).

Na goedkeuring van dit voorontwerp van decreet zal het budget dat nu wordt aangewend voor de subsidiëring van organisaties kunnen worden geheroriënteerd i.f.v. de subsidiëring van de partnerorganisatie(s), zoals voorzien in artikel 8 van voorliggend voorontwerp. Bij ongewijzigd beleid zal er bijgevolg geen budgettaire weerslag zijn door het voorontwerp van decreet. Indien de Vlaamse Regering ervoor zou kiezen om meer lokale besturen te ondersteunen voor het opnemen van de regiefunctie m.b.t. preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en negatieve polarisatie, zoals voorzien in artikel 9, kan dat een meerkost met zich meebrengen.

Inspectie van Financiën

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 12 juni 2023.

De Inspectie van Financiën is van oordeel dat het structureel inbedden van het radicalismebeleid een doelstelling is die zij kan onderschrijven. Ze geeft gunstig advies met opmerkingen. Naar aanleiding van die opmerkingen werden volgende wijzigingen in het decreet aangebracht:

- In het tweede lid van artikel 3 werd de derde doelstelling herschreven. De Inspectie van Financiën merkte op dat de initiële omschrijving 'Bepaalde mechanismen tegengaan en voorkomen die gewelddadige radicalisering en extremisme bevorderen en die een groot effect hebben op de samenhang in de samenleving' een onduidelijke draagwijdte kende. Bijgevolg werd gekozen voor een formulering die precies aangeeft wat we beogen, nl. negatieve polarisatie in de samenleving bestrijden.
- In artikel 5 werd duidelijker omschreven dat de actuele analyse waarop een nieuw geïntegreerd actieplan is gebaseerd binnen de 6 maanden na het aantreden van de nieuwe Vlaamse Regering plaatsvindt. In de memorie van toelichting wordt dieper ingegaan op de inhoud van de actuele analyse.
- In §2 van artikel 8 werd de reikwijdte van de expertise van de partnerorganisatie in het werken met lokale besturen, als erkenningsvoorwaarde, ietwat afgezwakt: de oorspronkelijke formulering 'ondersteunend werken naar lokale besturen' werd aangepast naar 'ervaring met het ondersteunen van lokale besturen'. Door de nieuwe omschrijving kunnen ook organisaties in aanmerking komen die in het verleden ervaring opdeden in het werken met lokale besturen, bijv. via projectsubsidies, maar momenteel niet met hen werken.
- Daarnaast werd in 9° van dezelfde §2 de bereidheid van een kandidaat-partnerorganisatie om expertise te delen met de Vlaamse overheid als erkenningsvoorwaarde opgenomen. Het blijft immers belangrijk dat de kennisoverdracht naar de Vlaamse Overheid wordt gegarandeerd en dat opgedane kennis kan worden geïnternaliseerd.
- In het tweede lid van §4 van artikel 8 werd de mogelijkheid dat de Vlaamse Regering de opdrachten van de partnerorganisatie kan uitbreiden geschrapt, gezien een eventuele uitbreiding daarvan aan de decreetgever toekomt.
- Tenslotte werd in het tweede lid van artikel 10 bepaald dat erkende partnerorganisaties geen beroep kunnen doen op de experimentele projectsubsidies. Deze subsidies worden in het leven geroepen voor experimenten en nieuwe dringende uitdagingen, die niet binnen de lopende overeenkomsten met de partnerorganisaties kunnen worden opgevangen en waarvoor gespecialiseerde expertise of experimenten op het terrein noodzakelijk zijn.

Begrotingsakkoord

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, werd verleend op 5 juli 2023.

B. ESR-TOETS

Het bijgaande voorontwerp van decreet heeft geen ESR-impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het Agentschap Binnenlands Bestuur neemt op dit ogenblik reeds de coördinatie van het beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en negatieve polarisatie op en zet daarvoor 3 voltijdse personeelsleden in. De overige departementen, en intern en extern verzelfstandigde agentschappen, die meewerken aan het beleid stellen personeelsleden (gedeeltelijk) vrij om binnen de eigen organisatie aan de doelstellingen en acties te werken en intern en extern af

te stemmen.⁹ Voorliggend voorontwerp van decreet heeft bijgevolg geen weerslag op het personeelskredieten van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN EN OP BRUSSEL

Voorliggend voorontwerp van decreet heeft geen impact op de provinciale besturen.

Wat de impact op de lokale besturen betreft, wil het voorontwerp van decreet de slagkracht van lokale besturen voor het voeren van een lokaal beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en negatieve polarisatie versterken door:

- de erkenning en subsidiëring van (een) partnerorganisatie(s) die zal/zullen voorzien in een ondersteuningsaanbod voor de lokale besturen;
- de ondersteuning van de regiefunctie; voor de invulling van de ondersteuning (voorwaarden en financiering) wordt delegatie verleend aan de Vlaamse Regering.

Het voorontwerp van decreet heeft geen impact op de personeels- en werkingsbudgetten van de lokale besturen.

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voeren ook andere overheden een beleid m.b.t. preventie van gewelddadige radicalisering en extremisme. Dit verhindert geenszins dat de Vlaamse Gemeenschap ook haar eigen beleid in dit kader kan voeren in haar hoofdstad.

4. VERDER TRAJECT

Het voorliggend voorontwerp van decreet wordt na de eerste principiële goedkeuring voorgelegd voor advies aan de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen (SERV), de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor), de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) en de Vlaamse Jeugdraad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet over het Vlaamse beleid voor de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en negatieve polarisatie en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke kansen te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet:

⁹ Momenteel zijn volgende Vlaamse departementen en intern en extern verzelfstandigde agentschappen betrokken bij het beleid: Agentschap Binnenlands Bestuur, Agentschap Justitie en Handhaving, Departement Onderwijs en Vorming, Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Departement Cultuur, Jeugd en Media, Sport Vlaanderen, VDAB, Vlaamse Verbindingsofficier, Agentschap Integratie en Inburgering.

- 2.1 het advies in te winnen van de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen (SERV) met het verzoek om het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen;
- 2.2 het advies in te winnen van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) met het verzoek om het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen;
- 2.3 het advies in te winnen van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin met het verzoek om het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen;
- 2.4 het advies in te winnen van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) met het verzoek om het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen;
- 2.5 het advies in te winnen van de Vlaamse Jeugdraad met het verzoek om het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen.

De Vlaamse minister van Binnenlands bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke kansen,

Bart Somers